

bir bahar
müjdecisi

kardelen

Yıl. 1 Sayı: 9 Eylül - Ekim

çocuk

ÇOCUKLARIN YÜZYILI

Ayşegül Sözen Dağ

Bayramlar;
Yıldız olur, ay olur, bayrak olur
Çocukların yürek gönenci olur

Cumhuriyet;
Yüz yıl olur, bin yıl olur
Çocukların sonsuz gülüşü olur

Sevinç;
Bayram olur, kuş olur
Çocukların en çiçekli süsü olur

Türkiye yüzyılı;
Kıvanç olur, güven olur
Çocukların huzurlu yarınları olur

TÜRKİYE DİL VE EDEBİYAT DERNEĞİ

Adına Sahibi

Ekrem Erdem

Genel Yayın Yönetmeni / Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Elif Tokkal

Yayın Kurulu

Prof. Dr. Ali Fuat Arıcı

Mustafa Uğurlu

Doç. Dr. Evrim Ölçer Özünel

Çizerler

Kapak: Ümran Aşkın Aydın

Osman Büyükmütlü

Zehra Gümüş

Bade Neser

Özlem Güneş

Etkinlikler : Mustafa Uğurlu

Tasarım

Erdem Özсарay

Basıldığı Yer

Aktif Matbaa ve Reklam Hiz. San. Tic. Ltd. Şti.

Söğütlüçeşme Mah. Halkalı Cad. No:245 / 1A

SEFAKÖY K.Çekmece - İSTANBUL

Abonelik Servisi: 0212 581 61 72

Mahibe Alşahin

Satış Fiyatı: 75 ₺

12 Aylık Abone: 375 ₺

6 Aylık Abone: 200 ₺

Öğretmen: 337 ₺

Öğrenci: 270 ₺

Genel Ağ (İnternet) sitemizden de abone olabilirsiniz

ISSN: 2822-4337

İki aylık ulusal süreli yayın

TÜRKİYE DİL VE EDEBİYAT DERNEĞİ

Feshane Caddesi Nu: 3

Eyüpsultan / İstanbul

Tel: 0212 581 61 72

Faks: 0212 581 12 54

www.tded.org.tr

bilgi@tded.org.tr -

tdedcocuk@gmail.com

Merhaba Arkadaşlar,

Yepyeni bir sayıyla sizlerle. Duyuyor musunuz? Anılarınız da zil çalıyor. Bakalım neyin zili bu?

Kedi Mırnata'nın bir Cumhuriyet sırrı var ki öğrenince çok şaşıracaksınız. Dünya Uzay Haftası dolayısıyla uzaya minik bir yolculuk yapacaksınız. Dikkat edin Kaptan Kozmo ile karşılaşabilirsiniz.

Vedat Virüs'ün ilginç maceralarını okuyacak ve geleneksel bir oyunumuz olan "Aşık" oyununu tanıyacaksınız. Can-kız ile Anka'nın deyiş sandığından hangi deyim çıkacak acaba? Münekkit Selva çok güzel bir kitapla bu sayıda da sizlerle. Gökkubbelerin Kırlangıcı ile tanışmaya hazır ol. Mimar Sinan'ın eşsiz eserlerini sizlere anlatacak.

"Yakından Tanıyalım" köşemizde Nur ablanız var. Söyleşi için Ahmet Eren'e çok teşekkürler.

Yeni eğitim yılınızı kutluyoruz. Gelecek sayıda görüşmek üzere.

Umutla , heyecanla Kardelen Çocuk sizinle.

İÇİNDEKİLER

04 Anıları Çalan Zil **H. Salih Zengin**

06 Kedi Mırnata'nın Sırrı **Kevser Yılmaz**

08 Uzaya Yolculuk **Rahmet Yılmaz**

12 Tekno Köy Masalı **irfan Doğan**

14 Gökkubbelerin Kırılancı **Elif Tokkal**

18 Medine'ye inmiş Bulut: Kuba Mescidi **Dr. Fatma Hazan Türkkol**

22 Vedat Virüs'ün Sıradışı Maceraları **Ahmet Melih Karağuz**

24 Cankız ile Anka'nın Değiş Sandığı **Zehra Nur Canpolat**

26

**Geleneksel
Oyunlarda Aşık**

**Meryem
Özdemir**

32

Çocuğun Duası **Metin Ekrem Korkmaz**

32

Münekkit Eleştirmen **Meryem Selva ince**

38

Magnetarlar **Ekrem Sakar**

40

Nilüfer Çiçeği **Birben Taşkiran**

42

Bir Oyuncak Hikâyesi **Gülsüm Sezgin**

44

**Çizim Evrensel
Bir Dildir** **Ahmet Eren
Törk**

49
55-

Etkinlikler **Mustafa Uğurlu**

ANILARI ÇALAN ZİL

H. Salih Zengin

İşte yine çalmaya başlıyor ders zilleri. Çünkü okullar açılıyor. Geride bıraktıklarımıza bakıyoruz bu zil sesiyle; sonra önümüzde uzanan günlere... Geride kalan şey anılarımız, önümüzde ise hayallerimiz... Bu özlediğimiz ses, tam ortadan ikiye bölüyor her şeyi.

Geçirdiğimiz güzel yaz tatilini, unutturabilir mi bu ses? Sözelimi taş sektirdiğimiz denizi hep düşüneceğiz; ağustos böceklerinin bitmeyen senfonisi uzun süre kulaklarımızda yankılanacak.

Erkenden uyanmak zorunda kalmadığımız uzun günleri esneyerek hatırlayacağız. Yıldızlara bakarak şarkılar söylediğimiz serin geceleri battaniyemize sarılırken anımsayacağız.

Ama bunlar orada dursun şimdilik. Çünkü artık zil çalıyor ve okul açılıyor... Hayalini kurduğumuz geleceğe adım adım

yaklaşmak için okulumuza gideceğiz. Yeni bilgi bizi bekliyor. Zevkle okunacak bir sürü yeni kitap var. Çantamızı açınca deniz kabukları, çakıl taşları değil ama kalemtraşlar, silgiler, defterler, cetveller gülümseyecek bize.

Sayıların içinde taklalar atacağız matematik dersinde, güzel cümlelere yelken açacağız Türkçe dersinde, Ağustos böceklerinin sesini taklit edeceğiz müzik dersinde, rengarenk boyayacağız her şeyi resim dersinde... İşte o denizi asacağız duvarın tam orta yerine coğrafya dersinde.

Evet artık erken kalkacağız ve erkenden uyuyacağız belki de. Aynı ritimle birbirini takip edecek günler. Ama az şey mi, özlediğimiz arkadaşlarımıza ve öğretmenimize kavuşmak? Ya kısacık teneffüslerde bol bol şakalaşıp oyunlar oynamanın güzelliği...

Günler böyle böyle geçip gidecek işte. Bir zil çalacak, bir gül açacak ardsıra. Mevsimler sonbahardan kışa geçecek, ilkbahardan yaza.

Bunları anlatıyorum ama beni hiç dinlemiyorsun galiba. Kulakların ayaklarından önce gitmiş olmalı okul yoluna.

Kedi Mirnata'nın Sırrı

Bir efsane dolaşır durur buralarda.
Mirmir da mir mir. Kulaktan
kulağa mırıltılar karışır genç
kedilerin miyavlarına.

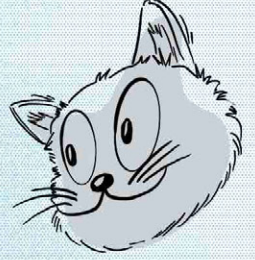
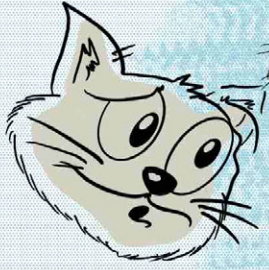
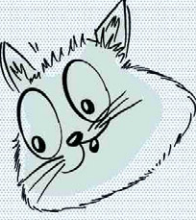
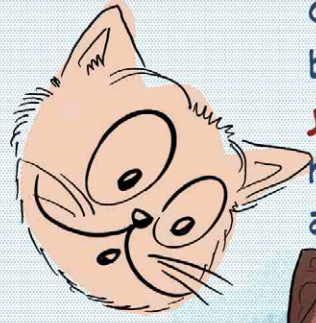
Kedilerin en yaşlısı tam doksan dokuz yaşında, derler.

Cumhuriyet'le aynı yaşta. Hangi kedi doksan dokuz yıl yaşayabilir ki? Bana hak verirsin diye tahmin ediyorum, buna pek de inanmadım. Dokuz can meselesi gerçek olsaydı bile doksan dokuz etmezdi bu işlemin sonucu. Bunları düşünürken duydum ki bu efsanevi kedi dede, mahallemize gelmiş. Miyavları takip edip yola koyuldum. Mahalle kahvehanesine vardığımda bir baktım ki dede tam da karşımda. Doksan dokuz yaşındaki bir dedeye yaraşır görkemli kuyruğu havada, başladı konuşmaya davudi mırlamalarla.

"Merhaba sevgili gençler. Benim adım Kedi Mirnata. Doğru bildiniz, o benim. Tam doksan dokuz yıl yaşamadım ama Cumhuriyet'le yaşıttım."

Kedilerden biri atıldı, merakla: "Nasıl yani?" "Hiçbir şey anlamadım." "Bildiğiniz gibi kediler ne dokuz canlıdır ne de doksan dokuz. Ama ben yüz yaşıma basmak üzereyim sanki. Nasıl mı? **Doksan dokuz yıllık Cumhuriyet mirası sayesinde**" Kedilerden mırıltılar yükseldi. Sırlarla dolu bu dede, ne de anlaşılmaz konuşuyordu.

Dede şefkatle gülümseyerek açıkladı: **"Sevgili gençler, Cumhuriyet'in temsil ettiği değerleri benimseyerek, eşitlik ve adaleti koruyarak, cumhuriyeti payidar kılarak bu yüz yıllık kahramanlık hikâyesini sizler devam ettireceksiniz. Böylece kaç yaşında olursanız olun, cumhuriyet kadar köklü ve onun kadar genç olacaksınız."**

Kedilerden yeniden mırıltılar yükseldi. Ancak bu sefer mırıltılar tanıdık bir melodiye dönüşüp uzaklardaki evlere dek erişti.

Camdan bir çocuk başını uzatıp, "Gel pisi pisi!" diye seslendi. Kediciklerden biri camın pervazına sıçradı. Çocuk kedinin başını okşarken gülümseyerek birlikte gökyüzünü seyrettiler.

**DÜNYA
UZAY
HAFTASI**

UZAYA YOLCULUK

Rahmet Yılmaz

Merhaba sevgili arkadaşlar, Merek ettiğimiz, ilgimizi çeken, hayallerin ötesinde bir gerçekle karşınızdayız: Uzay. Başlamadan hemen önce "Uzay" nedir gelin birlikte bakalım.

Uzay, bütün varlıkların içinde bulunduğu sonsuz boşluk, feza, mekân olarak tanımlanmakta. Biz de bugün sizlerle Uzay'ı, içerisinde yer aldığımız sistemdeki gezegen arkadaşlarımızı konuşalım istedik.

Çünkü bu hafta, her yıl 4-10 Ekim tarihleri arası Dünya Uzay Haftası olarak kutlanmakta, insanları uzay araştırmaları hakkında daha fazla bilgi edinmeye teşvik etmekte.

Hafta boyunca tüm dünyada farklı etkinlikler düzenlenerek uzay alanında farkındalık oluşturmak amaçlanmaktadır.

HAYDİ, UZAY'A ÇIKALIM!

Sevgili arkadaşlar, bildiğimiz gibi Dünyamız Güneş Sistemi içerisinde yer alıyor. Güneş Sisteminde bize sekiz gezegen arkadaşlık ediyor. Bu gezegenler, Uluslararası Astronomi(Gökbilim) Birliği tarafından yapılan araştırmalar ve alınan kararlar sonucu belirleniyor.

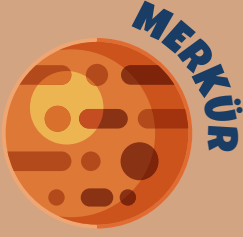
"Gezegen", yıldız etrafında bir yörünge izleyen gök cisimlerine denir. Güneş Sistemi'mizde sekiz gezegen bulunuyor. Bunlar; Merkür, Venüs, Dünya, Mars, Jüpiter, Satürn, Uranüs ve Neptün'dür.

GEZEĞENLERİN İSİMLERİ, KONUMLARI VE ÖZELLİKLERİ:

Güneşe yakınlık mesafelerine göre gezegenleri sıralarsak; Merkür, Venüs, Dünya, Mars, Jüpiter, Satürn, Uranüs ve Neptün. Dünyamız bu sıralamada 3. sırada yer alıyor.

Şimdi isimleri güzel, kendileri gizemli bu gezegenleri yakından tanıyabiliriz. Hatta onları kendilerinden dinleyelim. Her biri, kendini sizlere anlatmak için can atıyor.

GEZEGENLER KONUŞUYOR

Merhaba, benim adım Mer-
kür. Güneş Sistemi'ndeki en
küçük gezegenlerden biriyim.
Güneşe en yakın gezegenim.
Maalesef bir uydum yok. Kendi
etrafımda 116 günde dönüyorum.
Güneş Sistemi'ndeki en hızlı ge-
zegen olarak biliniyorum. Güneşe
en yakın gezegenim ama en sıcak
gezegen ben değilim. Yüzeyimin
sıcaklığı -170 ile 450°C arasın-
da değişiyor. Yüzeyim kraterlerle
kaplı olduğum için gri ve kahve-
rengi görülyorum.

VENÜS

Merhaba ben Venüs. Gö-
rüntümün güzelliği dillere des-
tandır. Güneş Sisteminde, Güneşe
en yakın ikinci gezegenim. İkinci
sırada olmama rağmen en sıcak
gezegen benim. Çünkü gelen ışın-
ları tutuyor ve sıcaklığımı yüksel-
tiyorum. Dünya ile aynı büyük-
lükteyim. Güneşin etrafında 225,
kendi eksenim etrafında ise 243
günde dönüyorum. Uydum yok,
bundan mutsuz değilim ve diğer
gezegenlerin tersi yönde dönü-
yorum. Aslında yüzey rengim gri
ve renksiz ama atmosferimde yer
alan gazlardan dolayı beni sarı ve
beyaz renklerde görüyorsunuz.

Selam, ben Dünya!
Aslında beni çok iyi tanıyor-
sunuz ama kendimden bahsetmeyi
severim. Çünkü insanların en sev-
diği gezegenim. Güneş'e yakınlık
sıralamasında üçüncü sıradayım.
Kendi etrafımda 23 saat 56 daki-
kada, Güneş'in etrafında ise 365
gün 5 saat 6 dakikada dönüyo-
rum. Bir tane uydum var, adı da
Ay. Ay benim en yakın arkadaşım.
Yüzeyimde bilinen en düşük sı-
caklık -88, en yüksek sıcaklık ise
60 °C. Rengime gelirsek, uzay-
dan bakıldığında mavi denizleri,
yeşil ve kahverengi kara alanları
ve beyaz bulutları görebilirsiniz.
Anlayacağınız üzerimde yaşayan
siz insanlar gibi rengârengim.

MARS

Merhaba arkadaşlar, Mars
gezegeni olarak Güneş Sistemin-
de dördüncü sırada yer alıyorum.
İnsanlık bilimsel araştırmaların-
da özellikle beni araştırıyor ve
tanımaya çalışıyor. Ama yine de
ben kendimden bahsedeyim. Pho-
bos ve Deimos adlı iki uydum var.
Güneş Sistemi'ndeki en küçük
ikinci gezegenim. Güneş etrafında
687 günde dönüyorum. Yüzeyim-
de yer alan demir oksitten dolayı
kızıla benzeyen bir rengim var. O
yüzden bilim insanları bana Kızıl
Gezegen de diyor.

JÜPİTER

Merhaba arkadaşlar, beşinci sırada ben varım. Hem hacmimle hem de kütlele en büyük gezegen benim. Gün, bende çok kısa. Günüm 9 saat 55 dakikada tamamlanıyor. Hey, yerçekiminin en kuvvetli olduğu gezegen de benim! Güneş etrafındaki turumu 11.9 yılda bitirebiliyorum. Çünkü çokooooo büyüğüm. Bu arada aramızda kalsın, irili ufaklı 79 uydum var. Hepsini tek tek sayıp seni sıkmamak için seninle en bilinenlerini paylaşayım; Europa, Ganymede, Io ve Calisto. Ortalama sıcaklığım -140°C . Yüzeyimde yer alan buz kristalleri ve çeşitli elementler nedeniyle rengim kırmızı, kahverengi, beyaz ve sarı.

SATÜRN

Nihayet sıra bana geldi! Evet, altıncı sıradayım ve seninle tanıştığım için çok heyecanlıyım. Haydi, başlayalım! Sistemdeki ikinci büyük gezegenim. Bu büyüklüğüme rağmen kütlesi en çok gaz barındıran gezegen olduğum için oldukça hafif sayılırım. Güneş etrafında yaklaşık 30 yılda dönebiliyorum. Dışarıdan bakıldığında halkamı görebilirsin. Güzel hayaller kuran çocukları halkamda gezdirebilirim. 62 uydum var. En bilinenleri; Enceladus, Titan, Rhea ve Mimas. Hidrojen, helyum, amonyak, fosfin gibi gazlar sayesinde sarı, kahverengi bir görünüşe sahibim. Halkalarım da en güzel aksesuarlarım.

URANÜS

Selam arkadaşlar, ben Uranüs. Yedinci sırada ben varım. Güneş Sistemi'ndeki en büyük 3. gezegenim. Güneş etrafında 84 yılda dönüyorum ama kendi etrafımda 11 saate dönüyorum. Ortalama sıcaklığım 214°C . Tam 27 uydum var. Miranda, Titania, Ariel, Oberon en bilinenleri. Benim de dış tarafımda 13 halkam var. Atmosferimde yer alan metan gazı nedeniyle turkuaz renge sahibim.

NEPTÜN

Heyyoooo! Son sırada ben varım, Neptün. 14 uydum var. Bence en sevimli uydular benimkiler; Triton, Thalassa, Despina ve Galatea. Güneş Sistemindeki en soğuk gezegenim. Bakma soğuk olduğuma, kalbim sıcacık. Kendi etrafımda 164.8 yılda dönebiliyorum. Bir yılım, yaklaşık olarak 164.8 Dünya yılına denk geliyor. Atmosferimde şiddetli fırtınalar yaşanıyor. Ama dedim ya, bu da benim doğam ama özümde çok tatlı bir gezegenim. Ben de diğer birçok gezegen gibi atmosferimde yer alan gazlar nedeniyle mavi tonlarda renklere sahibim.

TEKNO KÖY MASALI

İrfan Doğan

Evvel zaman içinde,
Kalbur saman içinde
Develer tellallığa,
Pireler berberliğe son verdiğinde
Gökyüzüne nispet yapan bir dağın eteğinde
Kendisi soğuk,
İnsanı sıcak bir köy varmış.

Çocukları iyi huylu,
Gençleri güzel sözlü
Saçları çiçek kokan anneler,
Yaşarmış bu köyde.

Kuzuların yaylalarda özgürce koştuğu,
Arıların balı sadece çiçeklerden aldığı,
Meyvelerin kabak tadı vermediği günlermiş.

Az konuşur çok çalışmış bu insanlar,
Midelerini oyunla doyururmuş çocuklar.
Soğuk ve uzun kış gecelerinde,
Muhabbet demlenirmiş her gece.
Çocuklar annelerin dizinde,
İçeriye alınmayan rüzgârın öfkeli sesinde
Sonu gelmeyen masallar dinlermiş.
Peki, sadece masallar mı varmış?
Hayır! Hayır!
Cevabı zor bilmeceler,
Dudak uçuklatan efsaneler,
Yok, canım daha neler neler?

Sonra bir gün bir yabancı çıkagelmiş bu köye.
Demiş ki:
Bir müjde getirdim sizlere.

Köyün en bilgisi kaşlarını çatmış,
Sevinmemiş sanki bu habere.
Gel zaman git zaman sonra,
Uzun uzun direkler dikmişler köyün her yerine.
Kabloları bu direklerle ulaştırmışlar evlere.
Elektrik, köyün en ücra köşelerini bile aydınlatmış.
Çok zaman geçmemiş,
Televizyon, telefon, tabletler sıralanmış.
Ama insanlar bunları doğru kullanmayı başaramamış
nedense.
Uzun gece sohbetleri iyice azalmış.
Komşu komşuyu bile soramaz hâle gelmiş.
Köye ilk müjde olarak gelmiş medeniyet ama
Geriye elektrik direklerinin altında toplanıp,
Sanal oyunlar oynayan çocuklar kalmış.

Peki, bu masal burada bitmiş mi?
Bitmemiş mi?
O da sizin elinizde çocuklar...

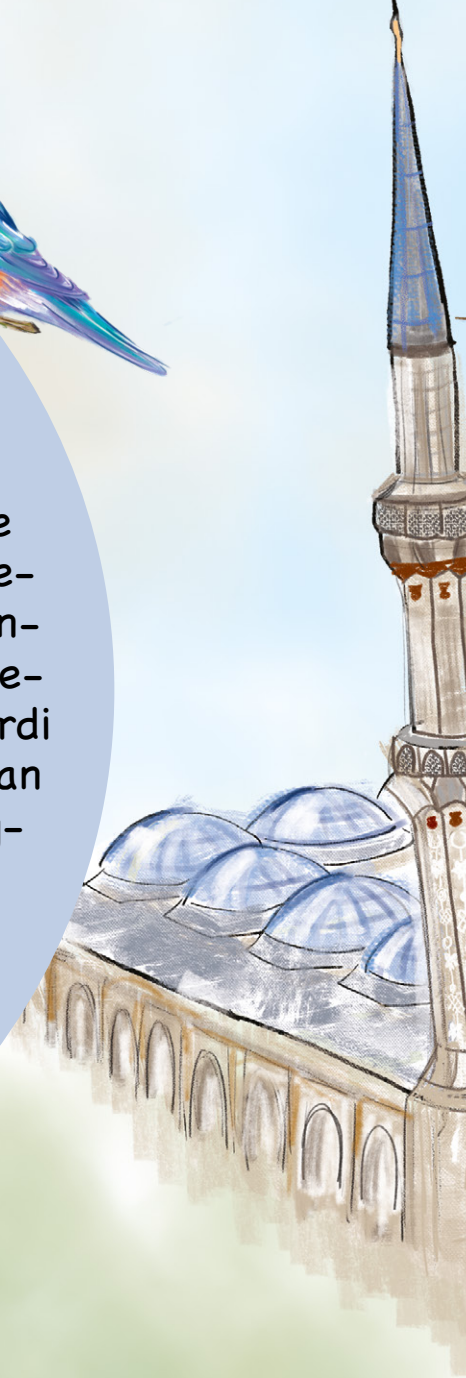
GÖKKUBBELERİN KIRLANGICI

Elif Tokkal

Heyyyyy! Merha-
ba arkadaşlar. Ben Kırlangıç.
Kutuplar hariç dünyanın hemen her
yerinde yaşarım. Çok güzel sesim var.
Dostluğun ve şefkatin sembolüyüm. İnsanla-
rı kazadan ve beladan kurtaran kuş olarak bi-
linirim. Evlerin, camilerin saçaklarına ters kubbe
şeklinde yuva yapar, oralarda yaşarım. Gök kubbe-
nin kuşu olmak en büyük hayalim. Evlerimize ben-
zeyen tüm kubbeleri dolaşıp hikayelerini öğrenece-
ğim. Yaşlı kırlangıçlardan biri bir şehir haritası verdi
ve " Tarihte en sağlam kubbeleri ve camileri yapan
Mimar Sinan'dır. Onun eserlerinin hikayelerini öğ-
renirsen genç kırlangıçlara da faydalı olursun."
deyip beni cesaretlendirdi. Öyle mutluydum ki...
Hayallerim gerçek olacaktı. Uçtum uçtum
uçtum. Gök kubbe altındaki kubbelerin
bilgisi ile en bilgin kırlangıç olmak.
O haldeeee haydi seyahat
başlasın.

Uçtum uçtum uçtum;
uçtum kondum,
kondum uçtum sonundaaaa
Şehzade Camisi'nin kubbesi-
ne kondum.

Hayran hayran etrafa bakarken martılar da şaşkınlıkla bana bakıyorlardı. Hayranlığımı bir kenara bırakıp martılara derdimi anlattım. Merak içinde etrafı kolaçan ederken yaşlı bir martı yaklaştı ve başladı anlatmaya.

Bütün martıların hatta bütün kuşların en sevdiği mekanlardan biri Şehzade Camisi ve külliyesi. Mimar Sinan'ın sultan ve ailesi için inşa ettiği ilk büyük yapı Şehzade Külliyesi.

Osmanlı Padişahı Kanuni Sultan Süleyman tarafından oğlu Şehzade Mehmet için yaptırılmış. Biliyorsun padişah oğullarına şehzade denir. Bu yüzden adı da Şehzade Camii. Evlat, bu arada önemli bir şey daha var. Bu yapı Mimar Sinan'ın ilk Selatin Külliyesidir.

Kırlangıç: Şeyyyy, Selatin Külliyesi de ne demek?

Martı: Sultanların yani padişahların yaptırdıkları büyük yapılara Selatin Külliyesi (Selatin Camileri) denir.

Kırlangıç: Anladımmmm. Yani bu cami birkaç yüzyıldır ayakta öyle mi? Hem de hiç zarar görmemiş. Bunları bütün kırlangıçlara anlatacağım.

Kondum uçtum,
uçtum uçtum kondum,
kondum uçtum,
uçtum uçtum kondum.

Kırlangıç söylenerek kubbeler etrafında döne döne uçmuş, külliye'nin üzerinden bahçeye, bahçeden kubbelere uçmuş konmuş, konmuş uçmuş.

Martı gülerek onu izliyormuş.

- Evlat! Gel hele. Evet, yüzyıllar boyu hiç zarar görmemiş cami. Mimar Sinan eserlerini öyle sağlam ve güçlü yapmış ki, her şeyi en ince ayrıntısına kadar düşünmüş. Mesela camileri yapmaya başlamadan önce deprem terazileri ile camiyi yapacağı mekânda bir sorun olup olmadığını anlamak için bir yöntem geliştirmiş. Cami duvarlarından birine kendi etrafında hareket eden silindirik bir taş koymuş. Depremden sonra caminin temelinde bir kayma olursa terazi görevi yapan taş hareket etmeyecek ve insanları tehlikeden koruyacak. Ayrıca Sinan, klasik taş örgüsünü de geliştirmiş. Camiyi yaparken taşları kurşun tel ile birbirine kenetlemiş.

Kırlangıç:

- Vayyy canına! Mimar Sinan ne kadar da zeki bir insanmış. Başka hangi camileri yapmış Mimar Sinan?

Martı:

- İşte şurada, kocaman bir Süleymaniye Cami var. Kırlangıç martının cümlesini bitirmeden başlamış kanat çırpmaya:

Kal sağlıcakla sevgili martı, çok teşekkür ederim. İstikameeeeet Süleymaniye.

Uçtum uçtum uçtum,
Kondum uçtum, uçtum kondum
Bekle beni Süleymaniye....

MEDİNE'YE İNMIŞ BULUT: KUBA MESCİDİ

Dr. Fatma Hazan Türkkol

Merhaba, önceki sayımızda tanışmış-
tık. Ben Mırnav. Medine'deyim, bu bulut gibi
bembeyaz caminin ismi Kuba Mescidi. Bir
haftadır patilerimle dokunmadığım bir yeri
kalmadı. Artık anlatmaya hazırım! Koşun,
koşun başlıyorum.

Mescit dediğime bakmayın, burası çok büyük bir camii. Biliyorsunuz mescitlerin minareleri ve mihrapları olmaz. Burası da ilk yapıldığı zaman minaresi ve mihrabı olmayan minicik bir mescitmiş.

Sevgili Peygamberimiz, 622 yılında Hicret yolculuğuna çıkıp Mekke'den Medine'ye gelince ashabı yani arkadaşları bir mescit yapmak istediklerini söylediler.

Sevgili Peygamberimiz de içlerinden birinin devesine binmesini istedi. Hz. Ebu Bekir hemen deveye bindi. Bütün Müslümanlar, neler olacağını merakla izliyordu ama deve ayağa kalkmadı. Bu kez Hz. Ömer bindi ama deve yine yerinden kalkmadı. Tam o sırada Peygamberimizin arkasından emanetleri yerlerine verip hicret edenleri takip eden Hz. Ali Ku-ba'ya gelmişti.

Deveye binince Kusva hemen ayağa kalktı. Hz. Ali, Peygamberimizin isteğiyle yularını tutmadı, sevimli deve Kusva'yı serbest bıraktı. Kusva yürüdü, yürüdü, yürüdü... Sonunda şimdi Kuba Mescidi'nin olduğu yere oturdu. Böylece mescidin yeri belirlenmiş oldu.

Ama başka bir rivayette burada zaten Peygamberimiz Medine'ye hicret etmeden önce de cemaatle namaz kıldığı anlatılıyor. Kuba Mescidi'nin yapıldığı yer, Amr bin Avf oğullarına ait bir arsaymış. Hurmaların toplanıp kurutulduğu bir arsanın bir köşesinde Müslümanlar namaz kılıyormuş. Peygamberimiz hicret edince namaz kılınan yer genişletilmiş.

Peygamberimiz, Kuba'da 10 gecedan fazla kaldı. Bu güzel mescidin ilk hali de o günlerde tamamlandı. Şu duvarın uzunluğuna bakın! Muhteşem bir tasarım değil mi? İlk yapıldığında da muhteşemdi çünkü Kuba Mescidi'nin planını sevgili Peygamberimiz çizmişti. Kare şeklindeki yapı için ilk kerpici de kendisi koymuştu. Müslümanlar kısa sürede mescidin yapımını tamamlamıştı.

Sonra mı? Ahh sonra cemaatle namaz kıldılar. Ne var bunda, camilerimizde hep cemaatle namaz kılınıyor diyenleriniz mi var? O zaman yoktu. Müslümanlar Mekke'de ibadetlerini gizli bir şekilde yapmak zorunda kalıyorlardı. Medine'de yaptıkları ilk mescit yani Kuba Mescidi, açık açık namaz kıldıkları ilk yerd. Düşünüyorum da kim bilir nasıl heyecanlanmışlardır...

Müslümanların sayısı arttıkça Kuba Mescidi de genişletildi. Günümüzde 4 minaresi, 6'sı büyük 62 tane kubbesi var. Aynı anda 10 bin Müslümanın namaz kılabileceği kadar da geniş. Kuba Mescidi, yapıldığında Müslümanlar namazlarını Kudüs'teki Mescidi Aksa'ya doğru kılıyorlardı. Ancak Rabbimiz, Bakara Suresi 144. Ayette Kâbe'ye doğru namaz kılınmasını buyurunca mescidin kiblesi de değişti. Bütün bu özellikleriyle Kuba Mescidi, Müslümanlar için hep çok özel oldu.

Dün de özeldi. Bugün de özel ve yarın da hep özel olacak. Eğer yolunuz bulut gibi bembeyaz bu camiye düşerse geniş avlusuna şöyle bir bakın. Belki ben de duvar dibinde patiliyorumdur. Önümüzdeki sayı yepyeni bir mekânda buluşuncaya kadar miyavvv...

VEDAT VİRÜS'ÜN SIRADIŞI MACERALARI 2

Ahmet Melih Karağuz

Yediğiniz bir yiyecek yere düştük-
ten sonra hemen yerden alıp üfleyerek
geri yediniz mi? Anne ve babalar ço-
cukları yerden bir şey alıp yediğinde
çok endişelenirler.

Bizler de neden böyle tepki
verdilerini bazen anlayamayız.
Ama ailelerimiz haklı çünkü yere
düşen bir şey, yerde ne kadar
bakteri varsa hepsini üzerinde
toplar ve bu yüzden biz yer-
den bir şey alıp yediğimiz zaman
hasta oluruz.

İnsanlar dışarıdan hijyensiz yemekler
yediğinde nasıl hastalanırsa aslında bilgi-
sayarlar da dışarıdan bilmediği programları
yüklediğinde hemen bozulurlar. Hatta size
atalarımdan olan Brain'den bahsedince ne de-
mek istediğimi daha iyi anlayacaksınız.

Atalarım, henüz internet bu kadar yaygınlaşmadığı zamanlarda, bilgisayarlara dışarıdan takılan disket adı verilen, bilgisayarlarda kullanılacak programların durduğu plastik bilgi kaynaklarında yaşamaya başlamışlar. Benim büyük büyük dedem ilk olarak Pakistan'da bir disketin içinde görülmüş. Acaba orada ne yapıyordu? Tatile mi çıkmıştı yoksa bir iş gezisinde miydi hiç bilmiyorum?

Brain dedemin olduğu disket bilgisayara takıldığında bilgisayarı hemen hasta etmiş. Sonra dedemin adını bir sürü bilgisayarda görmeye başlamışlar. Dedem meşhur olmuş yani anlayacağınız. Hem her bilgisayarda görüldüğü için hem de dünyada ilk bilgisayar virüsü olduğu için.

Aile oturumlarımızda bu hikayeyi dinlediğimde aslında dedemin bilgileri kopyalamayı engellemek için orada olduğunu ama daha sonra bilgisayarın içindeki diğer programlarla yaşadığı sorunlardan dolayı kendisine virüs denildiği anlatılıyor.

Brain dedem bugün bizlerle birlikte değil ama virüs ailesi olarak birçoğumuz dünyadaki birçok bilgisayarda varız. Benden size tavsiye bilgisayarınıza ya da telefonunuza bilmediğiniz programları yüklemeyin. Çünkü şakacı kuzenlerim size kötü sürprizler yapabilir.

CANKIZ İLE ANKA'NIN DEYİŞ SANDIĞI

Zehra Nur Canpolat

Anka göğün mavisinden süzülüp
Cankız'ın penceresine kondu. Tupturuncu
gagası ile camı tıklattı. Çoktan uyanmış
küçük kız, hemencecik açiverdi odasını
rengârenk arkadaşına.

Cankız bebe yakalı be-
yaz gömleği, narçiçeği ete-
ği ile bayramı kutlamaya
dünden hazırды. Saçı
balıksırtı örülmüş,
eteği ile aynı renk
kurdelelerle bezenmiş-
Anka söze girdi:

- İki dirhem bir çekirdek olmuşsun
Cankız!
- İltifat ettin galiba Anka kuş. Çekir-
deği anladım da dirhem ne demek?

Anka kanadıyla gagasını sıvazladı.
Bu deyişı Cankız'a nasıl anlatmalıydı?
Diğer kanadının altından deyişler
sandığını çıkardı.

Cankız'ın gözleri parıldadı.
Anka yakut kapağı açar açmaz söz-
cükler havaya dizildi:
"Altın gibi kız, Cankız"

- Şimdi biraz anlar gibi oldum, diyerek
gülümsedi. Anka devam etti sonra:
- Vaktiyle altını tartmak için eskilerin
para birimi olan dirhemden iki tane,
bir de çekirdek koyarlarmış tartıya.
Özenerek giyinmiş insanlara da "İki
dirhem bir çekirdek." denmiş. Öyle
öyle bu zamana kadar gelmiş bu gü-
zel deyiş.

Cankız yerinde duramadı, zıp zıp
zıpladı. Anka minik dostuyla böylece bay-
ramlaştı. Ardından süzüldü göğe doğru...

GELENEKSEL OYUNLARDA

AŞIK

Meryem Özdemir

Eski zamanlarda çocuklar; dağda buldukları taş, ormanda buldukları değnek ve ağaçlardan dökülen yapraklarla oynarlarmış. Zaman geçtikçe çocuklar da oyunlar da çoğalmış. İçlerinden bir iki çocuk oyun aralarında ailesinin koyunlarını dağlara götürür, otlatırmış.

Koyunlarla, keçilerle o tepe senin bu tepe benim gezer dururlarmış. Koyunları otlatan çocukların peşine takılan arkadaşları da kimi zaman koşarak kimi zaman yuvarlanarak yarışmış. Hayvanları otlatmaya giden çocuklar bayramdan bayrama dinlenir, tatil yaparlarmış. Tatillerinde de hayvanlardan çıkan kemiklerle oynarlarmış.

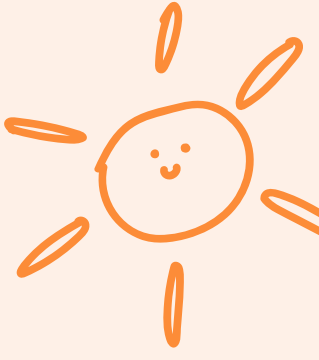

Günlerden bir gün bütün köye kemiklerden keşfettikleri oyunu duyurmak istemişler. Adına da aşık demişler. Buldukları değneklerle toprağa uzunca bir çizgi çizmişler. Çizdikleri çizgiye aşıkları sıra sıra dizmişler.

Dizdikleri aşıkların karşısına geçmişler. Sırayla ellerindeki atış aşıklarını çizgideki aşıklara isabet ettirmeye çalışmışlar. Oynadıkça keyif almaya, kuralları zorlaştırmaya başlamışlar. Önce çizgideki aşıkları ortasından vurmak için yarışmışlar. Sonra içlerinden en yeteneklileri sıralı aşıkların en sağındaki ve solundaki aşıkları vurmak için yarışmış.

İşte o zaman sıradaki bütün aşıklar, vuranın olsun demişler. Oyunun sonunda en çok aşığı kim kazandıysa o çocuk oyunun ustası olmuş. Usta oyuncuyu her oyuna çağdırmaya, elindeki aşıkları kazanmak için yarışmaya başlamışlar. Usta oyuncu, atış sırrını kimseye anlatmaz, atış yaptığı aşığı yanından ayırmazmış. Yazın toprakta çizgi çizip, kışın da buz tutan göl üstünde daireler çizip oynarlarmış. Buzun üzerine değneklerle çizilen dairenin içine kim ne kadar aşığı varsa koyarmış. Çemberin dışına çıkarılan aşıklar, atış yapan çocuğun olurmuş. Aşık oynaya oynaya ustalaşan çocuk, arkadaşlarına meydan okur "siz benimle aşık atamazsınız" dermiş.

Gel zaman git zaman köye, Dedem Korkut adında bir ihtiyar gelmiş. Bir çocuğa isim vermek istemiş. Çocuklar yine köy meydanına daireleri iç içe çizmiş aşık oynuyorlarmış.

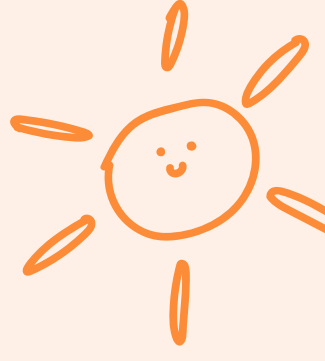

İçlerinden bir çocuk her oyunda kazanıyor, nasıl isabet ettirdiğini de kimseyle paylaşmıyormuş. Atış aşığını kalın bir telle sarmış ve kırmızıya boyamış. Oyna yeni kurallar eklenmiş, dairenin içindeki aşıklar üst üste dizilmiş.

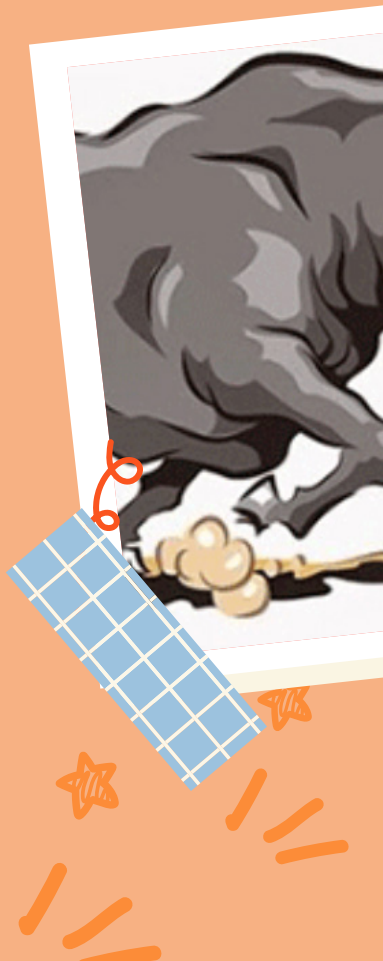

En alttaki aşığa da şah ismini vermişler. "Kim bu aşıkların en altındaki şahı vurup küçük çemberden büyük çembere çıkarırsa bütün aşıkları alır" demişler.

Kuralları belirleyip oynamaya başlamışlar. Kırmızı aşıklı usta oyuncu tam aşığını daireye atmışken birden bir boğa köyün meydanına doğru hızla koşmaya başlamış.

Çocuk, aşığını şaha doğru fırlatırken yumruk yaptığı eli de boğanın alnına çarpmış. Dairenin içindeki şah aşık, dış daireye çıkarken boğa da çocuğun gücünden düşmüş bayılmış.

Dedem Korkut, bu usta oyuncuyu izlemiş, "kimse seninle aşık atamaz, senin adın Boğaç Han olsun" demiş. Hem boğayı alt edip kahraman olmuş hem de kimsenin aşık atamayacağı usta bir oyuncu olarak anılmış.

Haydi!

Biz de daireleri iç içe çizip aşıkları da üst üste dizelim. Arkadaşlarımızı oyuna davet edip birlikte aşık atalım. Aşığımızı sevdiğimiz bir renge boyayıp dairedeki şah aşığı vuralım. Kazandığımız aşıkları sayıp, oyunda kimin usta olduğunu bulalım. Aşık oyununda ustalaşıp "kimsenin aşık atamayacağı" Boğaç Han gibi kahraman olalım.

ÇOCUĞUN DUASI

Metin Ekrem Korkmaz

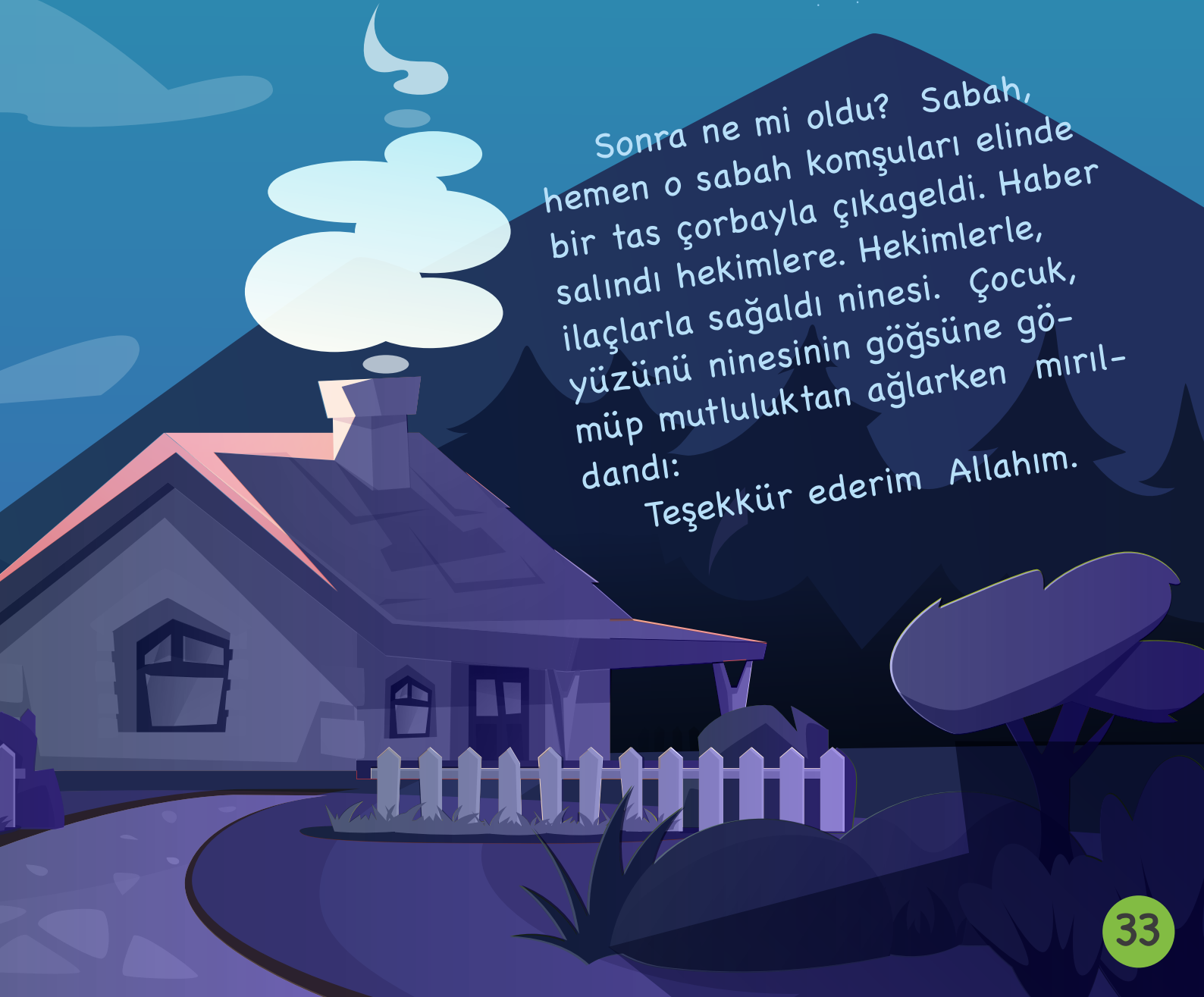
Zamanın birinde bir çocuk vardı. Lacivert gecelerin altında, yeşiller içinde bir köyde ninesiyle yaşırdı. Ay kandil gibi sallanırdı tepelerinde. Yıldızlar, birer mum gibi aydınlatırdı evlerini. Yetimdi çocuk, öksüzdü. Babasını savaşta, anasını bir salgında yitirmişti.

Bir koyun, birkaç tavukları vardı. Kör topal yaşayıp gidiyorlardı. Bir gün hastalandı ninesi. Çaresizdi. Çocuk koskocaman dünyada yapayalnızdı. Bir gece ninesinin inlemeleriyle uykusundan uyandı çocuk. Ellerini açtı gökyüzüne:

Allahım dedi
Yetim kuşların
Boynu bükük çiçeklerin,
Topal böceklerin,
Seni yürekten sevenlerin hürmetine
Akan derenin,
Dağ başında gevenin,
Kozasında güvenin,
Yuvasında serçenin hatırına
Nineme şifa ver.

Sonra ne mi oldu? Sabah,
hemen o sabah komşuları elinde
bir tas çorbayla çıkageldi. Haber
salındı hekimlere. Hekimlerle,
ilaçlarla sağaldı ninesi. Çocuk,
yüzünü ninesinin göğsüne gö-
müp mutluluktan ağlarken mırıl-
dandı:
Teşekkür ederim Allahım.

MÜNEKKİT ELEŞTİRMEN

Meryem Selva İnce

Merhaba sevgili okur. Ben Münekkit Selva. İsmim nereden geliyor diye soracak olursan mesleğimden. İşim gücüm eleştirmek. Ama eleştiri dediysek alay edenlerden, kötüleyenlerden değil. Metnin doğru ve yanlışlarını ortaya koymaktan. Her ay bu köşede seninle yeni yayımlanmış bir kitabı değerlendireceğiz.

Münekkit: Eleştiren, tenkit eden kişi, eleştirmen.

Geçen sayıda seninle Gamze Karaca'nın *Muniba'nın Kelimeleri*'ni okumuştuk. Ailenle birlikte Sambus yaptın mı? bilmiyorum, yaptıysan belki Sambus tabağıyla çekilmiş bir fotoğrafını da dergiye yollar-sın, hikâyesi olan bir fotoğrafın olur. Ama asıl senden bir

metni tanımlamanı istemiştim. Görüyorum ki yalnız değilmişsin, birçok mektup geldi. Gurur duydum, teşekkür ederim. Ben onları değerlendiredurayım, haydi gel seninle yeni kitabımıza başlayalım.

Maceraperest Böcek Bilimci Evelyn

Yazar: Christine Evans

Çizer: Yasmin Imamura

Çeviren: Zeynep İrem Çeven

Editör: Hande Tabak

Yayınevi: Vakıfbank

Yayın yılı: 2023

- Yaşıtlarının ilgilendiklerinden başka şeylere ilgi duyan, inandığından vazgeçmeyen, defalarca denemekten de asla bıkmayan Evelyn Cheesman 1881 yılında İngiltere'de dünyaya gelmiş. Çocukken ceplerine böcek doldurur, kavanozlarda larva saklarmış. Larva, diğer adıyla kurtçuk, böceklerin gelişmeden biraz önce yumurtadan çıktıktan hemen sonra aldığı şekil. Büyüdüęünde önce veterinerlik fakóltesine başvurmuş, bir süre orada hem okumuş hem çalışmış. Fakat bir gün Londra Hayvanat Bahçesindeki böcek evini yönetecek sıra dışı bir iş ilanıyla karşılaşmış. Evelyn hemen başvurmuş. Böcek bilimi okumuş, Londra'daki çocukları böcek, salyangoz ve tırtıl toplamaları için harekete geçirmiş.

Çok heyecanlı değil mi? Böceklerden korkar mısın? bilmiyorum ama Evelyn onları çok sevmiş veee böcek evini ziyarete açmış. Fakat burada da durmamış. Yeni böcek türlerinin keşfi için yola çıkmış.

Uzun süren gemi yolculukları yapmış, yanardağlara tırmanmış, yeni ülkelere gitmiş, oradaki insanlarla tanışmış, daha önce kimsenin görmediği bitki ve böcek türleriyle karşılaşmış, çantasına doldurmuş. 88 yaşına kadar gezmiş, keşfetmiş, çalışmış, yazmış ve öğretmiş. Hem hikâyeler anlatmış hem de karşılaştığı böcek türlerine isim vermiş.

Aaa gördünüz mü? Yine metni tanımlamayı unutup meslektaşlarımın çoğunun yaptığı gibi metni özetlemeye daldım. Sen sakın, ben dahil onlara uyma. İyi bir münekkit olmak istiyorsan önce okuduğun metni tanımla:

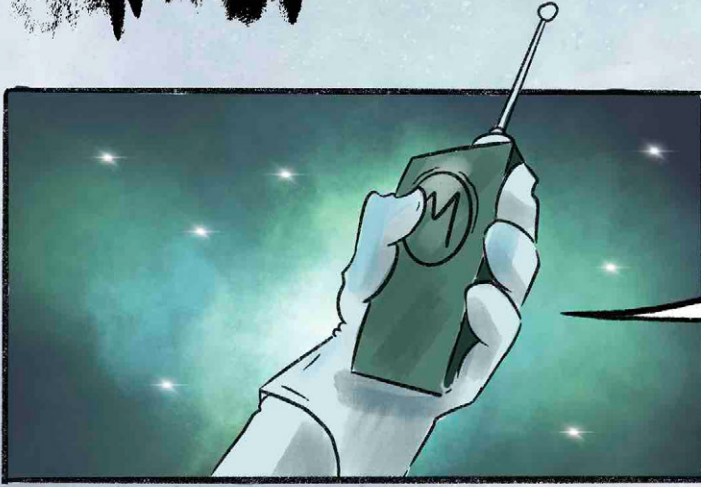
Maceraperest Böcek Bilimci Evelyn Atatürk'le aynı yıl fakat kadınların oy hakkı için mücadele verdiği bir ülkede dünyaya gelmiş, veterinerlik ve böcek bilimi eğitimi aldıktan sonra bir Böcek Evi'nin yöneticiliğini üstlenmiş, dünyanın farklı yerlerine seyahatler ederek çeşitli türleri keşfetmiş bir kadın böcek bilimcinin biyografik anlatısıdır. Metin için "kurmaca" demek doğru olmaz çünkü kimilerinin "kurgulaştırılmış kurgu dışı" dedikleri bir türde, yani hikâyeyi örerken okura gerekli gördüğü bilgileri de öğretici bir üslupla sunan, daha doğrusu bilgiyi hikâyeleştirerek aktaran bir metindir. Bu yüzden anlatı sonunda yaşayan bir böcek bilimciyle gerçekleştirilen bir röportaj, Evelyn'in biyografisi ve kaynakçayla da karşılaşırız. Okur sadece kahramanın biyografisini öğrenmez, kurgulaştırılmış anlatı kısmıyla kahramana yakınlaşır, okuduğun dergilerde renkli kutucuklara yerleştirilen ek bilgiler gibi açıklayıcı metinlerle de mesleğine ve doğduğu topluma dair ilginç detaylar öğrenir. Kaynakçayı da merak ettiklerine ulaşmak ve daha çok okumak için kullanır.

Şimdiii bu sayıda da veda vakti geldi. Bir sonraki sayıya kadar ben Pelikanım Peli: Yenden Parlayan Güneş'i okuyacağım. Kim bilir sen de bana okurluğunla eşlik etmeye devam ederken bir yandan da Evelyn gibi daha önce hiç görmediğin bir böceğin fotoğrafını çeker, Kardelen'e gönderirsin.

MAGNETARLAR

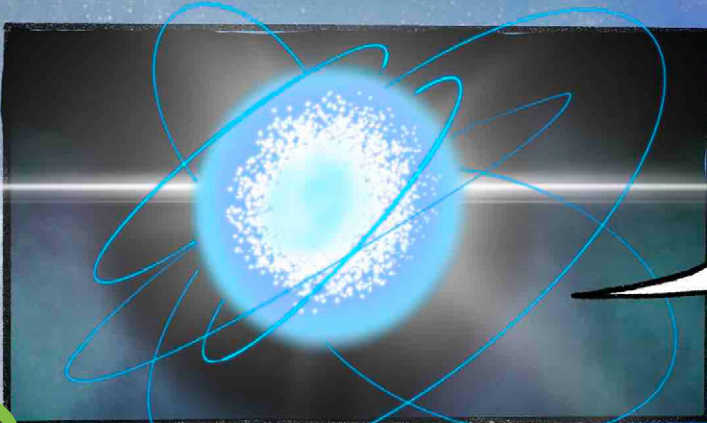
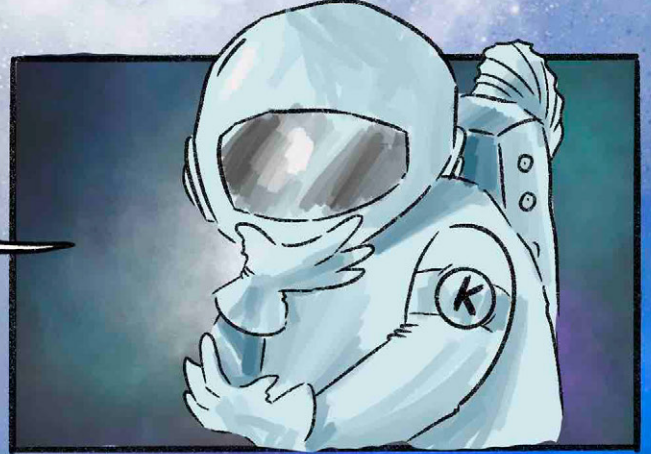

Merhaba çocuklar! Kaptan Kozmo ile berabersiniz. Bakın size ne anlatacağım. Dün yine uzayı keşfederken uzay gemimin aydınlatıcısında parlak bir ışık fark ettim. Dünya komuta merkeziyle temasa geçtim ve aramızda şöyle bir konuşma geçti:

"KOZMO,
GÖRDÜĞÜN ŞEY
NÖTRON
YILDIZLARINDAN
BİRİYDİ,
BİR MAGNETARDI."

"MAGNETAR MI?
O DA NE? YOKSA
TEHLİKELİ BİR ŞEY
Mİ?"

"MAGNETARLAR
OLAĞANÜSTÜ GÜÇLÜ
MANYETİK ALANA SAHİP
YILDIZLARDIR. BUNLAR, BİR
YILDIZ İÇİN OLDUKÇA KISA
BİR ÖMÜR SÜRERLER.
SADECE 1 MİLYON YIL
YAŞARLAR."

"AMMA DA KISAYMIŞ HA! PEKİ
YA BOYUTLARI VE HAREKETLERİ
HAKKINDA NE BİLİYORUZ?"

"MAGNETARLAR ÇOK AĞIRDIR. SİRADAN BİR ŞEHİRDEN BÜYÜK OLMA SA DA GÜNEŞ'TEN DAHA AĞIRDIR. BİLİNE N MAGNETARLARIN ÇOĞU YÜKSEK BİR HIZLA DÖNER. ÖRNEĞİN DÜNYA, GÜNEŞ'İN ETRAFINDAKİ DÖNÜŞÜNÜ 24 SAATTE TAMAMLARKEN, MAGNETAR İSE BUNU SADECE 1 SANİYEDE TAMAMLAR."

"VAY BE, NE
KADAR DA
SÜRATLİ! PEKİ O
GÖRDÜĞÜM
PARLAK BİR İŞİK
NE ANLAMA
GELİYOR?"

"TEŞEKKÜRLER
MERKEZ!"

"MAGNETARLAR O KADAR PARLAKTIR Kİ BİR İŞİK PATLAMASI GÜNEŞ'İMİZİN BİR YIL BOYUNCA YAYDIĞI İŞİK PATLAMASINA EŞDEĞERDİR! BUNDAN DOLAYI MAGNETARLARDAN UZAK DURMALISIN KOZMO! ONLAR EVRENDEKİ EN GÜÇLÜ MİKNATİSLARDIR. MAGNETARLARDAKİ PARLAMALAR DÜNYA ATMOSFERİNİ 1000 İŞİK YILI UZAKLIKTAN BİLE ETKİLEYEBİLİR!"

Arkadaşlar, ben bu ilgi çekici ama tehlikeli yıldızdan uzak durmaya karar verdim ama uzayı keşfetmeye devam edeceğim. Yine hikayemde görüşmek üzere!

NİLÜFER ÇİÇEĞİ

Birben Taşkiran

Çiçeklerin her zaman toprak üzerinde büyüdüğünü düşünmüyorsunuz değil mi?

Bazı bitkiler suyun altında büyümeye başlar ve çiçeklerini de suyun yüzeyinde açar. İşte nilüfer çiçekleri de bu çiçeklerdendir. Büyümek ve güzelce açabilmek için bol suya ihtiyaç duyarlar.

Tohumlarını suya bırakarak nehir boyunca yüzer ve bulundukları yerlerde dibe çöküp toprağa ulaşarak çimlenme sağlayabilirler.

Nilüfer çiçeklerinin en çok pembe, sarı ve beyaz renkleri bulunmaktadır. Çamurlu nehirler içinde su üzerine yükselerek tertemiz açan nilüfer çiçekleri aynı zamanda mücadele ve saflığın da simgesi olmuştur.

BİR OYUNCAK HİKÂYESİ

Gölsüm Sezgin

Her Őeyin bir hikâyesi var. Oyun-
cakların da öyle. Hadi oyun hamuruna
yakından bakalım.

OYUN HAMURUNDAN POĞAÇA YAPTIM

Oyun hamuru yanlışlıkla oyun hamuru
oldu. Bunu biliyor muydun? Aslında duvar
kâğıtlarının tozunu kirini almak için üretil-
mişti. Bundan yaklaşık yetmiş yıl önce. Bu
Çok edici bilgiye seni hazırlamalıydım. Pat
diye söyleyiverdim, affedersin. Ama gerçek
bu, ne yapabilirdim ki!

Oyun hamurunu ilk kez üreten firma, bir sa-
bun Őirketi idi. Un, su, tuz, borik asit ve mineral
yağdan macun benzeri bir Şey elde ettiler. İşte bu
macun, mükemmel bir duvar kâğıdı temizleyicisiydi.
Sağlığa zararlı maddeler içermiyordu. Ve tekrar
tekrar kullanılabilirdi. Duvar kâğıdını da lekele-
miyordu. Kısacası iyi bir temizlik ürünüydü.

Ta ki öğretmenler, onu okuldaki sa-
nat etkinliklerinde kullanabileceklerini
fark edene kadar. Bu yumuşak, kuruma-
yan, yapılıp bozulabilen malzeme çocuk-
larla birlikte başka başka formlar üret-
mek için harikaydı.

Üretici firma bunu öğrenince hamurun adını değiştirdi ve okullara, öğretmenlere satmaya karar verdi. Böylece oyun hamuru, oyun hamuru olarak kullanılmaya başlandı. Bir süre sonra başka şirketler de benzerlerini ürettiler. Zamanla malzemeleri de tamamen değişti. Farklı farklı renklerde üretildi. Şimdi her rengini bulabilirsin. Hatta karanlıkta parlayanları bile var.

Ben oyun hamurundan bisküvi yapmaya bayılıyorum. Daire şeklinde iki kahverengi şekil oluşturup arasında da kremaya benzeyen beyaz bir daire yerleştirtince al sana kremalı bisküvi.

Zor geldiyse hazırda bir de poğaça tarifim var. Elinde yuvarladığın bir parçanın üstüne hafifçe bastırıp yassılaştırırsan mükemmel pofuduklukta bir poğaça oluyor. Üzerine küçük parçalar eklersen bunlar da susam yerine geçebilir. Eh artık yeme de yanında yat. Lafın gelişi değil bu arada. Ne kadar lezzetli görünse de yemeyip yanında yatmamız ya da başka oyuna geçmemiz gerekiyor.

Gülsüm'ün mutfağından şimdi-lik bu kadar. Gelecek sayıda başka bir oyuncağın hikâyesiyle karşıla olacağım. Ve söz veriyorum onun yemekle ilgisi olmayacak.

YAKINDAN
TANIYALIM

ÇİZİM

EVRENSEL BİR DİLDİR

Söyleşi: Ahmet Eren Törk - Nur Dombaycı

Merhaba Arkadaşlar! KARDELEN dergisinin eylül sayısında kitaplarını severek okuduğumuz Yazar-Çizer Nur Dombaycı'ya sizin için sorular sordum. Kitapları, çizimleri ve renkli dünyası... Nur ablacım sorduğum her soruya öyle samimi ve güzel cevap verdi ki...

Biz sizi birbirinden güzel kitaplarınızdan tanıyoruz. Siz bize kendinizi hangi cümlelerle anlatırsınız?

Öncelikle severek takip ettiğim bu tatlı dergideki söyleşine tatlı sorularınla beni davet ettiğin için sana, sonra da okuyacak herkese çok teşekkür ediyorum. Ben Nur, çocuklar için yazıp çiziyorum. Kalem, boya, renkler çocukluğumdan bu yana en yakın dostlarım.

İş hayatıma on altı yaşında bir yayınevinde, grafik tasarım bölümünde staj yaparak başladım. Kitapların dünyasını daha yakından görünce, kesinlikle bir yazar ve çizerek olmaya karar verip kendime bir grafik tablet aldım. Yirmi bir yaşına kadar kitapları çizerek kendimi geliştirdim.

Üniversitede bilgisayar programcılığı ve sonrasında Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü okudum. Yirmi bir yaşından itibaren de kendi kitaplarımı yazıp çizmeye başladım. Şu an otoz üç yaşındayım, bir oğlum ve kızım var. Onlarla ve çocuklarla çizimler yapmaya devam ediyorum.

**İlk olarak yazarlığa mı başladınız çiz-
zerliğe mi? İkisinin macerasını da dinlemek
isteriz.**

Dördüncü sınıftayken kompozisyon yazmayı çok sevdim. Sonrasında annemin desteği ile kendi kendime hikâyeler yazmaya başladım. Resimli çocuk kitaplarını çok severdim. İlk gördüğüm resimli çocuk kitabı Fareli Köyün Kavalcısı'ydı. Yazarı ve çizeri aynı kişiydi. O anda "Sanırım yazar olabilmem için çizim de yapmam gerekiyor" diye düşünüp iyi bir çizer olmayı hayal ettim.

On altı yaşında dünyaca ünlü bir dergide çizim yarışması birinciliği alınca daha da heyecanla çizimlerimi yayınevlerine gönderdim. Çok kısa sürede dönüş yaptılar. 19 yaşında ilk defa kitaplarda çizer olarak adım çıkmaya başladığında ne kadar heyecanlandığımı hâlâ hatırlıyorum.

Uzun zaman boyunca çizer olarak çalıştıktan sonra kendi kitaplarımı yazmaya ve yazar olmaya başladım. Çizerliğin yeri bende bambaşka. Çünkü çizerek dünyadaki herkese her şeyi hissettirebilir insan. Çizim evrensel bir dildir.

Saçaklı Kızın Pasaklı Günlüğü, Asık Suratlı Çocuk ve Hacker Nine... Kitaplarınızın ismi çok ilginç. Bu isimlerin bir öyküsü var mı?

Kitaplarımın isimlerini çok seviyorum. Annem biz küçükken odamıza bir kapı süsü almıştı 'saçaklı kızlarımın pasaklı odası' yazıyordu. Biz temiz ve düzenli olunca da 'temiz kızlarımın güzel odası' süsünü takmaya başladı. Yıllar sonra bu anı doğrultusunda saçaklı bir kızın günlüğünü yazma fikri doğdu ve Saçaklı Kızın Pasaklı Günlüğü'ndeki karakterim ortaya çıktı. Oğlum doğduğu ilk dakikalarda gerçekten çok asık suratlıydı.

Büyüdükçe ne kadar mutlu olsa da yüz ifadesi yine asık gibi duruyordu. Asık suratlı bir çocuğun merhametini ve başından geçen tuhaf, korkutucu olayları yazma fikri de bir kitaba dönüştü. Hacker Nine'ye gelince de ben bilgisayar programcılığı okudum. Çocukken hacker olma fikri çok hoşuma gidiyordu. "Hacker olsam ve yaşlansam nasıl bir nine olurum?" diye düşününce gizemli bir nine ve hacker fikri de hayalimde bir kitaba dönüşüverdi. Yani hepimizin hayatı bir kitap gibi, içindeki anıları kâğıda dö-künce birbirinden güzel hikayeler ortaya çıkıyor.

İkisinden birini tercih etmek zorunda kalsanız, yazarlığı mı bırakırsınız çizerliği mi?

Ah Allah korusun, düşüncesi bile kötü. Yazmazsam video, ses kaydı gibi seçeneklerle aklımdakileri anlatabilirim. Ama çizmezsem hayalimdakileri hiçbir şekilde gösteremem. Her zaman çizim yapmak benim için daha önemli.

Kitaplarınız hangi dillere çevrildi? Başka ülkelerden çocuklar da sizin kitaplarınızı okuyor, bu nasıl bir duygu?

En keyif aldığım şeylerden biri de kitabımın başka dillere çevrileceğini öğrenmek oluyor. Bence bir yazarın en büyük hayallerinden biri budur. Çocukken dünyaca ünlü kitapların yazarlarını düşünürdüm. Kitaplarım on üç dile çevrildi ve bu beni çok mutlu ediyor. Amerika Birleşik Devletleri, Arnavutluk, Azerbaycan, Bosna Hersek, Kazakistan, Rusya, Lübnan, Malezya, Moğolistan, Nepal, Meksika. Bugün Özbekçe'ye de çevrileceğini öğrendim. Tarifsiz bir mutluluk.

Bizim Çizgimiz

Hazırlayan: Mustafa UĞURLU

Sevgili çocuklar! Aşağıda yıldızların iç içe geçtiği muhteşem bir geleneksel motifimiz var.

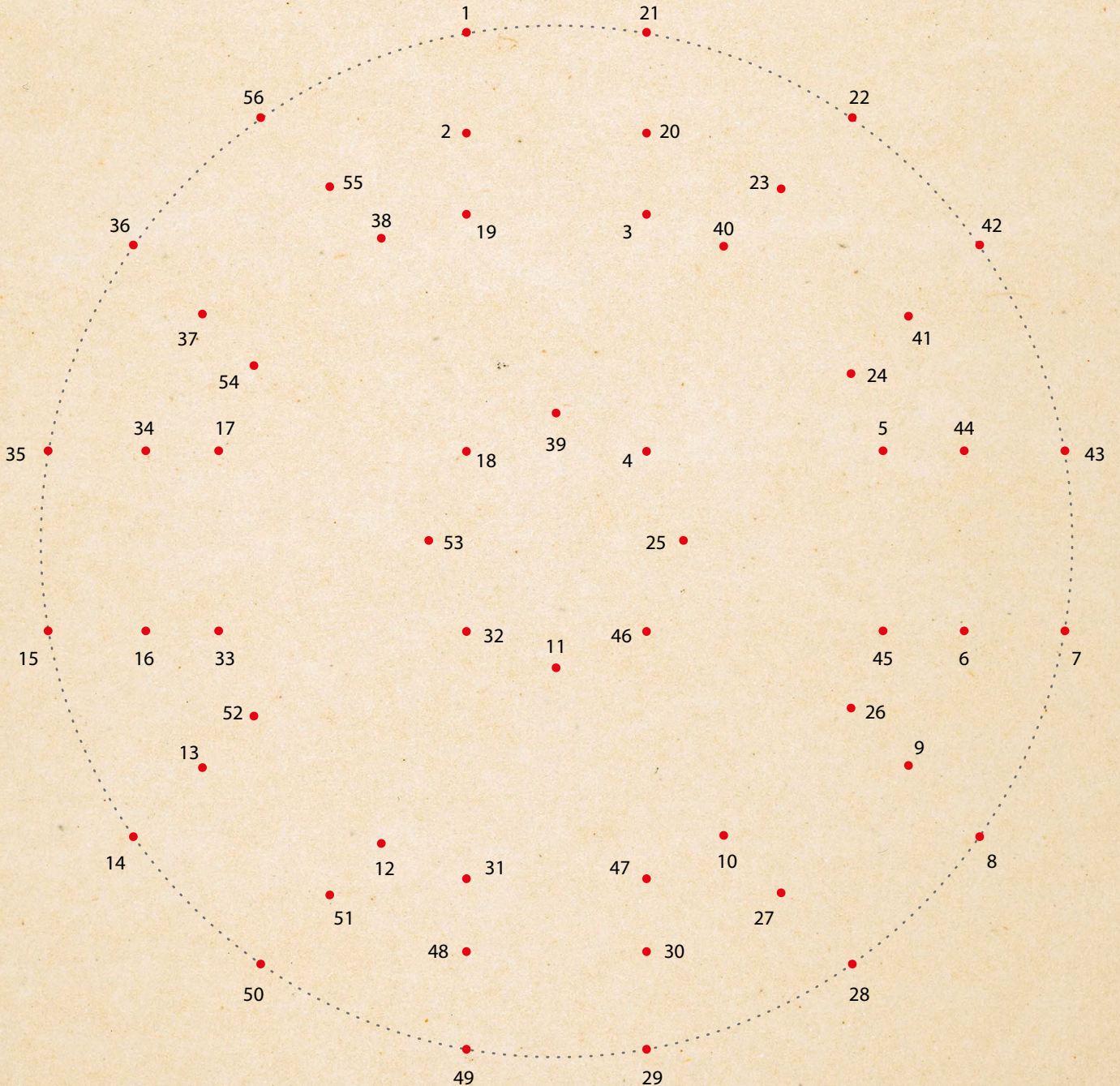
Bu motif Sivas Divriği Daruüşşifası'nda ve daha birçok eserimizde kullanılmıştır.

Noktaları sırayla birleştirdikten sonra motif bütün güzelliğiyle karşınıza çıkacak.

İsterseniz şekli tamamladıktan sonra boyayabilirsiniz.

Tavsiye:

- Noktaları birleştirirken cetvel kullanırsanız çizgiler daha düzgün olur.
- Birbirine benzeyen şekilleri aynı renge boyarsanız daha güzel bir görüntü elde edebilirsiniz.

HAREZMİ'nin İZİNDE

Hazırlayan: Mustafa UĞURLU

Matematik

Harezmi

dünyaca ünlü Müslüman matematik bilgini. Cebir ilminin kurucusu kabul edilmektedir.

Aşağıdaki toplama ve çıkarma işlemlerini yapınız.
İşlemlerin sonuçlarını altlarına yazınız.
Tüm işlemleri yaptıktan sonra yandaki sayfaya geçiniz.

$$\begin{array}{r} 15 \\ + 15 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 28 \\ + 13 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 22 \\ + 55 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 10 \\ + 11 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 49 \\ + 56 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 56 \\ + 19 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 24 \\ + 28 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 38 \\ + 19 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 61 \\ + 28 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 26 \\ + 45 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 62 \\ + 85 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 36 \\ + 28 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 \\ + 27 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 21 \\ + 12 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 18 \\ + 21 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 45 \\ + 25 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 92 \\ - 18 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 33 \\ - 27 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 86 \\ - 13 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 62 \\ - 28 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 56 \\ - 32 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 85 \\ - 62 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 18 \\ - 13 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 48 \\ - 28 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 49 \\ - 21 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 56 \\ - 46 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 85 \\ - 24 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 48 \\ - 40 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 76 \\ - 21 \\ \hline \end{array}$$
$$\begin{array}{r} 81 \\ - 21 \\ \hline \end{array}$$

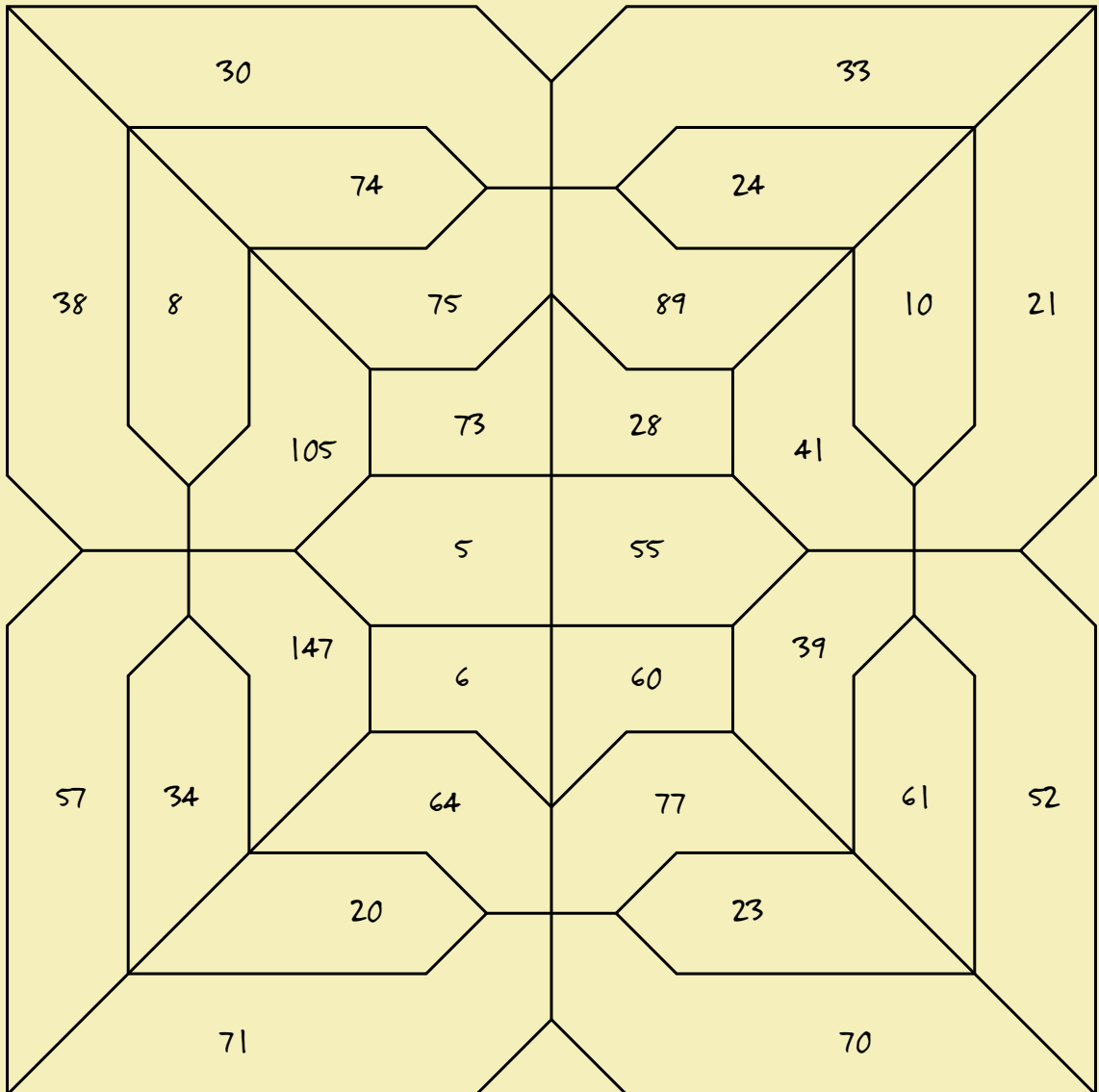

SİVAS GÖK MEDRESE

Sevgili çocuklar, aşağıda bir boyama etkinliğimiz var. Sol sayfadaki işlemlerin sonuçlarına göre boyama yapmalısınız. Toplama işleminin sonuçlarını koyu, çıkarma işleminin sonuçlarını ise açık bir renge boyayınız.

Şeklin tamamını boyadığınızda **Sivas Gök Medrese**'de bulunan bir motif karşınıza çıkacak. Bu motif medresenin giriş kapısının her iki yanında bulunmaktadır.

Günün birinde Sivas'a yolunuz düşerse Gök Medrese'ye gidin ve bu motifi bulun. Birçok motif arasından bunu bulmak çok eğlenceli olacak.

KELİME AVI

Hazırlayan: Mustafa UĞURLU

OKUL ALIŞVERİŞİM

Okullar açılıyor! Şimdi okul alışverişi zamanı.

Okul ihtiyaçlarımız aşağıda yatay ve dikey olarak gizlenmiş.

Dikkatlice bakıp kelimeleri bulmaya çalışınız. Bütün ihtiyaçları bulduktan sonra geriye kalan harfleri sırası ile aşağıdaki kutucuklara yerleştirip anahtar cümleye ulaşınız.

B	A	P	E	K	K	E	R	Ü	M	N	A
B	i	L	E	T	K	i	i	A	Y	O	B
K	R	A	B	A	K	Ü	S	H	P	A	R
A	A	F	Ö	B	A	N	T	Ğ	E	K	R
L	T	C	E	T	V	E	L	R	R	Ü	E
E	N	T	A	T	L	A	S	E	G	L	A
M	A	i	M	A	T	A	Ş	T	E	Z	Ç
L	Ç	G	A	E	D	N	i	F	L	Ö	R
i	N	L	T	K	O	I	R	E	K	S	I
K	Y	i	A	I	S	L	K	D	Ö	L	F
E	S	S	R	i	Y	O	M	E	L	A	K
L	U	R	A	U	A	P	A	T	i	K	M

ANAHTAR CÜMLE

Sol sayfada bulduğunuz okul ihtiyaçlarını aşağıdaki listeye yazınız.

OKUL ALIşVERIşİM

İHTİYAÇ LİSTESİ

1 -

2 -

3 -

4 -

5 -

6 -

7 -

8 -

9 -

10 -

11 -

12 -

13 -

14 -

15 -

16 -

17 -

18 -

19 -

Kalem Güzeli

Hazırlayan: Mustafa UĞURLU - **Hattat:** İsmail YEŞİLYURT

Sevgili çocuklar! Aşağıda yine güzel bir hat sanatı eserimiz var.

Yazıda “Ya Şâfi” yazıyor. Şâfi, Allah’ımızın güzel isimlerinden birisidir.

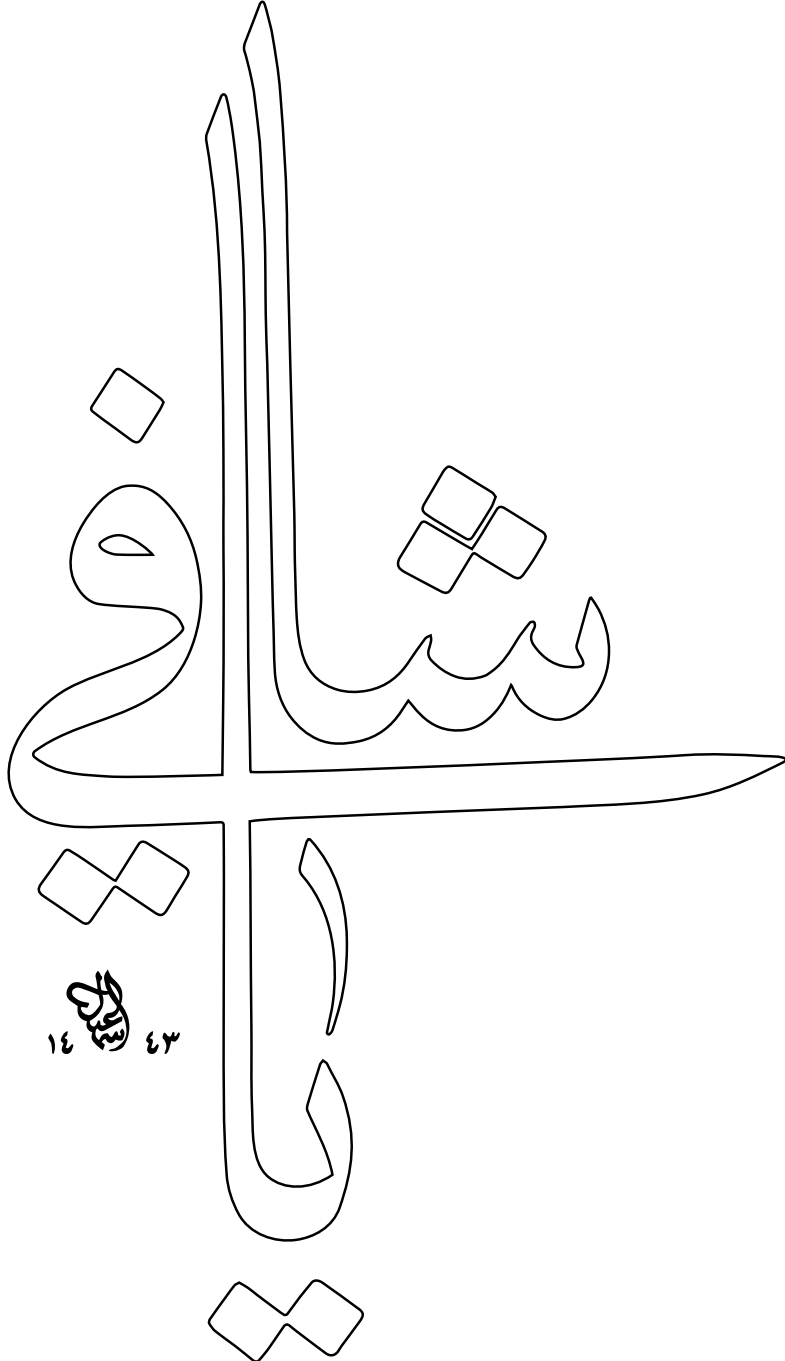
Hastalıklara şifa veren anlamındadır. Hasta olduğumuz zaman iyileşmek için yapmamız gerekenleri yapalım.

Sonra da bu güzel ismi tekrar ederek hastalığımızın iyileşmesi için Allah’a dua edelim.

Yazının sol alt tarafında bu yazıyı yazan sanatçının yani hattatın imzası var. İmzanın iki yanında da yazının yazıldığı tarih var. 1443 yazıyor ama bu tarih hicri takvime göre. Araştırın bakalım miladi takvimde kaç yılına

denk geliyor. Bu arada “hicri takvim”, “miladi takvim” ne demek bunları da öğrenebilirsiniz.

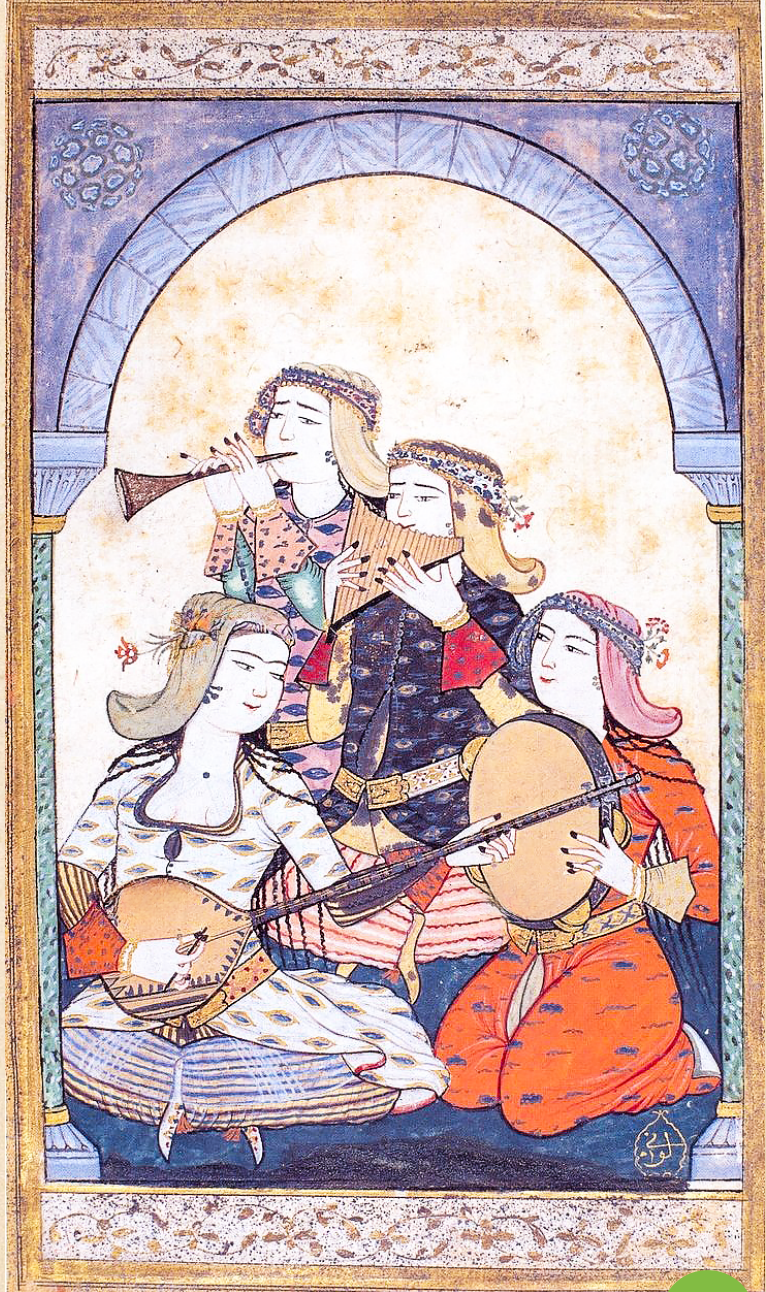
Şimdi sizinle eğlenceli bir etkinlik yapalım. Bu boyamayı yaparken sürekli “Ya Şâfi” ismini tekrar edin.

FARKI BUL

Hazırlayan: Mustafa UĞURLU

Sevgili çocuklar, Farkı Bul sayfamızda bu kez müzisyen kadınların resmedildiği bir minyatür var. Bu minyatürü Osmanlı minyatür sanatının büyük temsilcisi Levnî yapmıştır. Sol taraftaki, minyatürün orijinal hâli. Sağ taraftakinde bazı şeyleri çıkardık. Bakalım bu iki minyatür arasındaki 7 farkı bulabilecek misiniz?

KELİME YERLEŞTİRME

Hazırlayan: Mustafa UĞURLU

UZAY

Aşağıdaki kelimeleri boşluklara uygun şekilde yerleştiriniz ve anahtar cümleyi bulunuz.
Anahtar cümlede şair Turgut Uyar'ın güzel bir mısrağını bulacaksınız.

AY	GÜNEŞ	KRATER	PLUTON	GÖKTAŞI	TELESKOP	GÜNEŞ SİSTEMİ
MARS	TİTAN	MERKÜR	SATÜRN	JÜPİTER	KARADELİK	KUİPER KUŞAĞI
UYDU	VENÜS	METEOR	URANÜS	ASTEROİD	SAMANYOLU	UZAY İSTASYONU
DÜNYA	GÖKADA	NEPTÜN	GALAKSİ	ASTRONOT	TAKIMYILDIZI	KUYRUKLU YILDIZ

1	2	1	3	1	4

B					
5	1	6	7	8	9

10	8	11	1	9	8	5	1	12	1	6	1	4	

ANAHTAR
CÜMLE

13	14	15	8

5	16	2	16	12	17	3

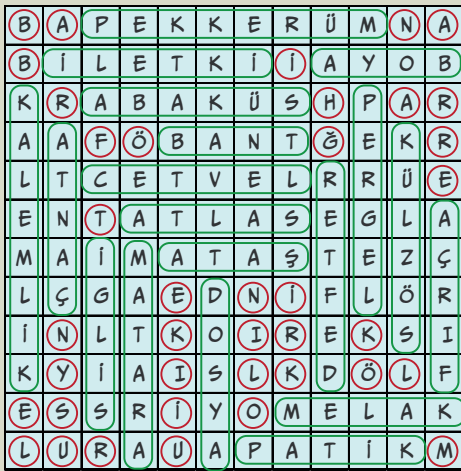
Bu Sayının

ÇÖZÜMLERİ

KELİME AVI

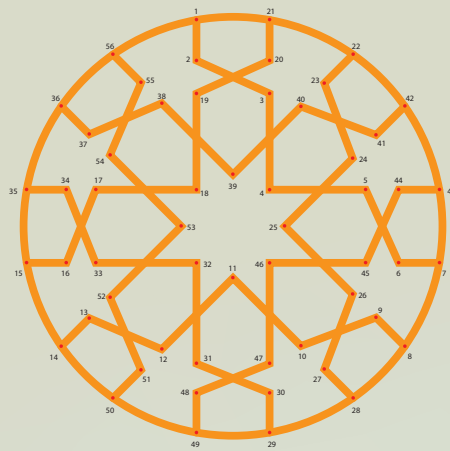
OKUL ALIŞVERİŞİM

Anahtar Cümle

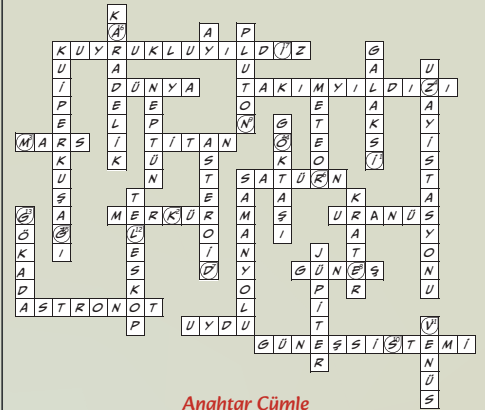
BANA BİR HARF ÖĞRETENİN KIRK YIL KÖLESİ OLURUM

Bizim Çizgimiz

KELİME YERLEŞTİRME

HAYVANLAR

Anahtar Cümle

**İKİMİZ BERABER SEVİNEBİLİRİZ
GÖĞE BAKALIM**

HAREZMI'nin İZİNDE

Matematik

$$\begin{array}{r} 15 \\ + 15 \\ \hline 30 \end{array} \quad \begin{array}{r} 28 \\ + 13 \\ \hline 41 \end{array} \quad \begin{array}{r} 22 \\ + 55 \\ \hline 77 \end{array} \quad \begin{array}{r} 10 \\ + 11 \\ \hline 21 \end{array} \quad \begin{array}{r} 49 \\ + 56 \\ \hline 105 \end{array} \quad \begin{array}{r} 56 \\ + 19 \\ \hline 75 \end{array}$$

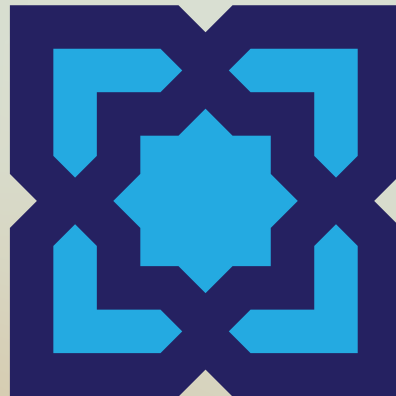
$$\begin{array}{r} 24 \\ + 28 \\ \hline 52 \end{array} \quad \begin{array}{r} 38 \\ + 19 \\ \hline 57 \end{array} \quad \begin{array}{r} 61 \\ + 28 \\ \hline 89 \end{array} \quad \begin{array}{r} 26 \\ + 45 \\ \hline 71 \end{array} \quad \begin{array}{r} 62 \\ + 85 \\ \hline 147 \end{array} \quad \begin{array}{r} 36 \\ + 28 \\ \hline 64 \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 11 \\ + 27 \\ \hline 38 \end{array} \quad \begin{array}{r} 21 \\ + 12 \\ \hline 33 \end{array} \quad \begin{array}{r} 18 \\ + 21 \\ \hline 39 \end{array} \quad \begin{array}{r} 45 \\ + 25 \\ \hline 70 \end{array} \quad \begin{array}{r} 92 \\ - 18 \\ \hline 74 \end{array} \quad \begin{array}{r} 33 \\ - 27 \\ \hline 6 \end{array}$$

86	62	56	85	18	48
<u>-13</u>	<u>-28</u>	<u>-32</u>	<u>-62</u>	<u>-13</u>	<u>-28</u>
73	34	24	23	5	20

$$\begin{array}{r} 49 \\ - 21 \\ \hline 28 \end{array} \quad \begin{array}{r} 56 \\ - 46 \\ \hline 10 \end{array} \quad \begin{array}{r} 85 \\ - 24 \\ \hline 61 \end{array} \quad \begin{array}{r} 48 \\ - 40 \\ \hline 8 \end{array} \quad \begin{array}{r} 76 \\ - 21 \\ \hline 55 \end{array} \quad \begin{array}{r} 81 \\ - 21 \\ \hline 60 \end{array}$$

SİVAS GÖK MEDRESE YILDIZ MOTİFİ

FARKI BUL

GALSI

UMUT

BASARI

EMEK

SEVGİ

AZİM

İSTEK

SABIR

